

Toelichting Wadloopverordening 2023

Om te voorkomen dat begrippen uit de verordening naar believen worden uitgelegd en om discussie te voorkomen over de reikwijdte van de verordening, wordt hierna ingegaan op artikelen die toelichting behoeven.

Uitvoering

De provincie Fryslân is penvoerder en kassier voor de provincies Groningen en Noord-Holland. De colleges van Groningen en Noord-Holland hebben het afdelingshoofd en de teamleiders van de afdeling Omgevingszaken van de provincie Fryslân gemandateerd voor het verlenen van vergunningen, voor zover de aanvragen betrekking hebben op het grondgebied van de provincies Groningen en/of Noord-Holland. Het mandaat ziet niet op bevoegdheden tot het nemen van besluiten in het kader van handhaving, behalve als het een besluit tot intrekking, wijziging of schorsing van een wadloopvergunning betreft.

Artikel 1 – Definities

Eindtermen Wadloopgids

De examencriteria zijn gezamenlijk opgesteld door de provincie(s) en de wadlooporganisaties en worden “Eindtermen Wadloopgids” genoemd. Aan de hand van de eindtermen wordt een eindtermenformulier opgesteld die gebruikt wordt tijdens het afnemen van het wadloopexamen.

Machtiging van een rechtspersoon

Wanneer een persoon als gids of begeleider voor een rechtspersoon wil fungeren, dient die rechtspersoon hiervoor een ondertekende machtiging af te geven. Onder de Wadloopverordening 2019 werd dit veelal gedaan via een door de rechtspersoon toegezonden overzicht van begeleiders en gidsen. Dit is voldoende, indien dit tijdig en ondertekend wordt verzonden naar Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Waddenzee

Op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) wordt de Waddenzee als volgt omschreven: “Als Waddenzee wordt aangewezen het gebied binnen het wadengebied, waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand bij dit besluit en is verbeeld op kaart 4.” Deze kaart is als bijlage 4 gevoegd bij het Barro. Ten tijde van het schrijven van deze Wadloopverordening, is de inwerkingtreding van de Omgevingswet aanstaande. Vanaf dat moment zal het Barro opgaan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Vanaf dat moment zal de vervangende bijlage in het Bkl leidend zijn voor de bepaling van het begrip ‘Waddenzee’.

Wadlooptocht

Onder deze definitie worden recreatieve activiteiten op het wad begrepen, zoals:

- Natuureducatieve tochten;
- Tochten op droogvallende platen;
- Wadlooptochten met deelnemers (grote groepen of max. 12 deelnemers);
- Solotochten.

Artikel 2 – Doel van deze verordening

De wadloopverordening heeft als doelstelling de veiligheid van de, veelal ongeoefende, deelnemers aan de wadloopsport zoveel mogelijk te waarborgen. Door middel van regulering door vergunningverlening met de daarbij horende (veiligheids-)voorschriften worden risico's verminderd.

Artikel 3 – Verbodsbepalingen

Lid 1. Deze verbodsbepaling betreft een algemene verbodsbepaling die dient als vangnet. In de overige leden worden meer specifieke verbodsbepalingen gegeven.

Lid 3. Personen die zelfstandig, niet in dienst van een rechtspersoon, wadlooptochten met deelnemers willen begeleiden, dienen hiervoor een vergunning aan te vragen. Dit betreft zowel wadlooptochten voor kleine groepen, natuureducatieve tochten en tochten op droogvallende platen. Dit verbod geldt slechts voor gidsen die zelfstandig een wadlooptocht organiseren en/of leiden en heeft derhalve geen betrekking op gidsen die een wadlooptocht leiden voor een rechtspersoon. Op laatstgenoemde gidsen is de verbodsbepaling in artikel 3 lid 5 van toepassing.

Lid 5. Deze verbodsbepaling is van toepassing op gidsen die wadlooptochten willen leiden voor een rechtspersoon. Zij kunnen gebruikmaken van de wadloopvergunning van de rechtspersoon, indien zij beschikken over een erkenning én over een machtiging van de rechtspersoon. Dat zij over een machtiging moeten beschikken wordt opgenomen als vergunning- of erkenningsvoorschrift.

Lid 6. Personen die als begeleider voor een rechtspersoon willen fungeren, dienen een begeleidersvergunning aan te vragen.

Artikel 4 - Vergunning/erkenning

Volgens mandaatregelingen van Gedeputeerde Staten van Groningen en Noord-Holland zijn Gedeputeerde Staten van Fryslân gemandateerd voor het verlenen van vergunningen op grond van artikel 4 van deze verordening.

Lid 2 sub a. Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het organiseren en leiden van wadlooptochten met maximaal 12 deelnemers. Dit betreft de vergunning voor zelfstandige gidsen, die niet voor een rechtspersoon lopen, om wadlooptochten met maximaal 12 deelnemers over het wad te organiseren en leiden.

Lid 2 sub d Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het houden van solotochten. Dit betreft de vergunning voor sololopers, waarvoor onder de Wadloopverordening 2019 een solopas werd afgegeven. Als nieuwe voorwaarde voor de solovergunning geldt dat een E-learning afgelegd moet worden. Sololopers die beschikken over een solopas op basis van de Wadloopverordening 2019, hoeven pas een solovergunning aan te vragen wanneer hun solopas verloopt. Bij de aanvraag van een nieuwe solovergunning hoeven zij geen E-learning af te leggen.

Lid 2 sub e. Gedeputeerde Staten kunnen aan een natuurlijk persoon een erkenning verlenen voor het leiden van wadlooptochten met deelnemers voor een organisatie. Met deze erkenning kan men enkel lopen voor de rechtspersoon of rechtspersonen waardoor men gemachtigd is en de routes waarvoor men wadloopexamen heeft afgelegd. Van de machtiging kan slechts gebruikgemaakt worden wanneer de daaraan ten grondslag liggende vergunning geldig is. Deze beperkingen zullen worden opgenomen in de erkenning.

Lid 2 sub f. Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het begeleiden van wadlooptochten met deelnemers voor een rechtspersoon. Onder de Wadloopverordening 2019 ontvingen begeleiders een begeleiderspas, in plaats van een begeleidersvergunning. Als nieuwe voorwaarde voor de begeleidersvergunning geldt dat een E-learning afgelegd moet worden. Begeleiders die beschikken over een begeleiderspas op basis van de Wadloopverordening 2019, hoeven pas een vergunning voor begeleiders aan te vragen wanneer hun begeleiderspas verloopt. Bij de aanvraag van een nieuwe vergunning voor begeleiders hoeven zij geen E-learning af te leggen.

Lid 3. Een vergunning of erkenning zal naar plaats begrensd worden, indien een gids zijn wadloopexamen slechts voor een gedeelte van het wad, in plaats van het gehele wad, heeft afgelegd. De vergunning of erkenning zal slechts voor dat gedeelte van het wad verleend worden waarvoor de gids is geëxamineerd met positief resultaat.

Artikel 5 – Vrijstelling

Lid 1 sub a. Deelnemers van wadlooptochten hebben geen vergunning van Gedeputeerde Staten nodig. Voorwaarde hiervoor is dat de wadlooptocht waaraan wordt deelgenomen georganiseerd is door een natuurlijk persoon die beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 4 lid 2, sub a, b of c of een rechtspersoon die beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 4 lid 1.

Tevens van belang voor deze vrijstelling is dat de deelnemer zich in de onmiddellijke nabijheid van de wadloopgids of begeleider dient te bevinden. Dit is ingegeven doordat in het verleden deelnemers van de gids afdwaalden, zelfstandig naar de kust liepen of zich zonder overleg aansloten bij een andere groep. De onmiddellijke nabijheid van de wadloopgids betreft dan ook een afstand waarop de gids en deelnemer elkaar nog moeiteloos kunnen zien en zich moeiteloos richting de ander hoorbaar kunnen maken.

Lid 1 sub b en c. Groepen mensen die een droogvallende plaat wensen te betreden, hebben geen vergunning nodig indien zij voldoen aan de in deze artikelen genoemde voorwaarden. De vrijstelling voor acht tot vijftig personen is ingesteld vanwege tochten door de kleine beroepsvaart, waaronder de bruine vloot. Daarom is een maximumcapaciteit voor een vaartuig opgenomen van vijftig personen (exclusief schipper).

Lid 1 sub d. Kleinschalig historisch medegebruik vindt op vele plaatsen langs de kust plaats, maar vooral op de eilanden. In het beheerplan Waddenzee is hierover het volgende opgenomen:

“Kleinschalig historisch medegebruik door plaatselijke kustbewoners vindt op vele plaatsen langs de kust plaats, maar vooral op de eilanden, bijvoorbeeld in de vorm van wadpiëpen steken en schelpdieren rapen voor eigen gebruik, vissen met net en struinen op het wad. Het zijn kleinschalige bezigheden uitgevoerd op een wijze en in een mate zoals van oudsher gebruikelijk, of van vergelijkbare aard en omvang. Een gedetailleerde beschrijving van de recreatie op en vanaf de stranden en strandvlaktes van de Waddeneilanden is te vinden in de beheerplannen van de betreffende eilanden.”

De activiteit vindt vooral plaats aan de zuidzijde van de bewoonde delen van de eilanden. Het kleinschalige medegebruik is in het algemeen extensief, vooral langs de vaste wal. De veiligheid is hier minder in het geding, omdat de mensen op vaste grond staan, die vastzit aan de kust. Bij opkomend water kunnen ze teruglopen naar de kust. Omdat het veiligheidsrisico zeer beperkt is, is dit gebruik niet vergunningplichtig. Daarbij is van belang dat tot 500 meter vanaf de begroeiing op de kwelder gelopen mag worden en geen geul wordt overgestoken. Deze vrijstelling geldt slechts voor personen die zelfstandig deze activiteiten ondernemen, niet in georganiseerd verband (m.u.v. het rapen van schaal- en schelpdieren).

Lid 2. Indien men beschikt over een zelfstandige vergunning voor het houden van wadlooptochten of een erkenning, is men ook bevoegd om solotochten te lopen. De gedachte hierachter is dat natuurlijke personen die beschikken over een dergelijke vergunning of erkenning, het wadloopexamen hebben afgelegd en derhalve over voldoende kennis beschikken om solotochten te lopen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een erkenning slechts geldig is wanneer hieraan een machtiging van een rechtspersoon, voor het gebruikmaken van diens vergunning, ten grondslag ligt.

Lid 3. Indien een wadloopgids, die beschikt over een erkenning voor het leiden van wadlooptochten, tochten voor een rechtspersoon wil begeleiden, hoeft hij geen begeleidersvergunning aan te vragen. Het tonen van een erkenning voor het leiden van wadlooptochten is afdoende hiervoor.

Artikel 6 - Aanvraag

Lid 1. Volgens de verordeningen van Gedeputeerde Staten van de provincies Noord-Holland en Groningen worden alle aanvragen voor een wadloopvergunning ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân. Dit zorgt voor een eenduidige afhandeling en efficiëntie.

Lid 3. Nieuw in deze verordening is dat door begeleiders en sololopers (wadlopers die beschikken over een zelfstandige vergunning voor tochten zonder deelnemers) een E-learning afgelegd moet worden. Deze eis geldt slechts voor nieuwe aanvragen. Begeleiders en sololopers die ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening reeds beschikken over een begeleiders- of solopas, hoeven geen E-learning af te leggen. De E-learning is voor onbepaalde tijd geldig en hoeft niet opnieuw afgelegd te worden bij een nieuwe aanvraag.

Personen die als gids of begeleider willen fungeren voor een rechtspersoon, dienen te beschikken over een machtiging van een rechtspersoon. In deze machtiging wordt de gids of begeleider gemachtigd om te lopen op de vergunning van deze rechtspersoon. De erkenning of begeleidersvergunning kan slechts gebruikt worden wanneer de machtiging is ingediend bij de provincie Fryslân en men hiervan een bevestiging heeft gekregen van de provincie. Het is mogelijk dat de begeleider of gids deze machtiging (inclusief handtekening) zelf vraagt bij de rechtspersoon en indient. Ook kan de rechtspersoon de machtiging per post of per e-mail toezenden aan de provincie. Tenslotte kan een rechtspersoon ervoor kiezen om een lijst met namen van begeleiders en/of gidsen aan te leveren bij de provincie Fryslân, ook dit geldt als machtiging.

Artikel 7 - Weigering van de aanvraag

Onder a. Vergunningen worden afgegeven om de veiligheid op het wad te borgen. Wanneer er vrees bestaat dat de veiligheid niet geborgd kan worden indien een vergunning verleend wordt, kan deze geweigerd worden. De beoordeling hiervan ligt bij Gedeputeerde Staten van Fryslân, op basis van mandaat. Het vergt kennis om te beoordelen of de veiligheid in het geding is, deze kennis ligt bij Gedeputeerde Staten van Fryslân, eventueel na advisering door de VACW.

Onder c. Wanneer een aanvrager zich in het verleden niet aan een eerdere aan een wadloopvergunning verbonden voorschrift heeft gehouden, dient de VACW te adviseren over eventuele toekomstige vergunningverlening aan deze persoon. Hierbij adviseert de VACW tevens, aan de hand van de ernst van de overtreding, over de termijn waarbinnen deze persoon geen wadlooptochten mag (bege)leiden. Gedeputeerde Staten gebruiken dit advies bij eventuele weigering van de aanvraag. Indien Gedeputeerde Staten afwijken van het advies, dient dit gemotiveerd te worden.

Voor gevallen waarin de aanvrager een eerdere aan een wadloopvergunning verbonden voorschrift heeft overtreden vóór inwerkingtreding van deze verordening, geldt dat slechts overtredingen die maximaal twee jaar geleden zijn begaan als weigeringsgrond kunnen gelden.

Een voorbeeld hiervan is dat de aanvrager in het verleden zonder vergunning het wad op is gegaan of in het verleden niet heeft meegewerkt aan toezicht. Overigens kan dit ook een reden zijn voor wijziging, schorsing of intrekking van de vergunning of erkenning op grond van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a.

Onder d. Indien door de aanvrager onjuiste of onvolledige informatie is verstrekt, zal de aanvrager in de gelegenheid worden gesteld om zijn aanvraag aan te vullen dan wel aan te passen. Wanneer de aanvraag ook na dit verzoek onvolledig is of onjuiste informatie bevat, kan de aanvraag geweigerd worden.

Artikel 9 – Veiligheid Adviescommissie Wadlopen

Lid 1. De VACW is reeds ingesteld op grond van de Wadloopverordening 2019. Op grond van het overgangsrecht is geen nieuw instellingsbesluit vereist.

Lid 3. Nadere regels zijn reeds vastgesteld in het Reglement Veiligheid Adviescommissie Wadlopen op grond van de Wadloopverordening 2019. Op grond van het overgangsrecht is geen nieuw reglement vereist.

Artikel 10 – Bezwaar

De commissie, als bedoeld in de Procedureverordening bezwaar, beroep en klachten provincie Fryslân, adviseert over bezwaren tegen besluiten van Gedeputeerde Staten op basis van deze verordening.

Gezien de concentratie van vergunningverlening in Fryslân, is het logisch om de bezwaarcommissie in Fryslân te belasten met de bezwaren tegen besluiten gebaseerd op deze mandatering. Gedeputeerde Staten van Fryslân zijn via mandaatbesluit bevoegd om in naam van de provincie Groningen en Noord-Holland besluiten op bezwaar te nemen.

Artikel 12 – Overgangsrecht

Ondanks de vele wijzigingen in deze verordening ten opzichte van de Wadloopverordening 2019, trachten Provinciale Staten de situatie voor de huidige vergunninghouders, gidsen en begeleiders zoveel mogelijk hetzelfde te laten. Om die reden is overgangsrecht opgenomen.